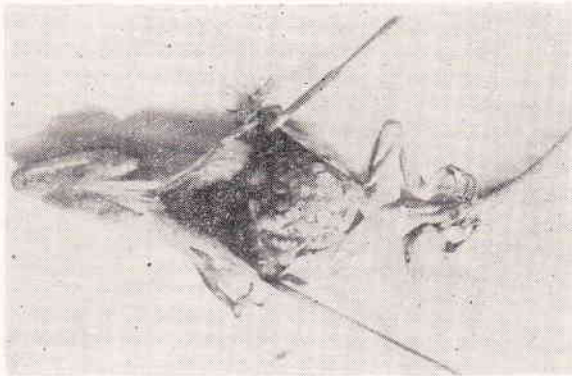

Zewnętrznie widoczne zmiany u zwierząt chorych to wychudnięcie, niechęć do ruchu, miejscowe zblednięcia, krwawiące rany i wrzody w skórze. W narządach wewnętrznych wielce charakterystyczne są liczne guzki (ryc. 6).

W zwalczaniu gruźlicy u płazów — jak dotychczas — nie stosuje się środków chemioterapeutycznych. Całe zagadnienie sprowadza się do profilaktyki, co oznacza utrzymanie środowiska w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego. Szczególny nacisk kładzie się na zapewnienie zwierzętom odpowiedniej temperatury oraz dostatecznej ilości światła (promieni ultrafioletowych) w miesiącach jesienno-zimowych. Znaczenie środowiska jest tu tak duże, iż niekiedy początkowe objawy choroby cofają się w następstwie radykalnej poprawy warunków bytowania zwierząt.

Ryc. 7. Guzy gruźlicze w narządach wewnętrznych legwana zielonego (*Iguana iguana*) ZOO Wrocław.

Fot. A. Gucwiński

Gady

Sprawcą gruźlicy u gadów jest *M. thamnophaeos* (tab. 1). Griffith (10) wyróżnia 3 szczepy: patogenny dla żółwi (*Turtle strain Friedmanna*), dla węży (*Snake strain*) i dla krokodyli (*Cayman strain*).

W przebiegu gruźlicy dochodzi do rozpadu tkanki płucnej, np. u żółwi, do powstawania guzów w skórze, wątrobie i śledzionie (23), u węży, krokodyli i legwanów (ryc. 7).

Piśmiennictwo

1. Alexander D. M.: Rept. Lancashire Sea-Fish Lab. 21, 42, 1913.
2. Amlacher E.: Taschenbuch der Fischkrankheiten, VEB Gustav Fischer Verlag, 1961.
3. Amlacher E.: Aquar. u. Terr. Ausgabe B 14, 122, 1967.
4. Amlacher E.: Z. Fisch. 16, 1, 1968.
5. Aronson J. D.: J. infect. Dis. 39, 315, 1926.
6. Bataillon E., Dubard, Terre L.: C. r. Soc. Biol. 4, 446, 1897.
7. Besse P.: Bull. Acad. vet. Fr. 23, 151, 1949.
8. Bojallil L. F.: Rev. Lat. Amer. Microbiol. 2, 169, 1959.
9. Gordon R. E., Smith M. M.: J. Bact. 69, 502, 1955.
10. Griffith A. S.: Tuberculosis in cold-blooded animals. A system of Bacteriology in Relation to Medicine 1936 (cyt. wg 23).
11. Ippen R.: Abhandl. Deutsch. Akad. Wissen. 1964.
12. Jahnel J.: Wien. tierärztl. Mschr. 27 (13), 289, 1940.
13. Jara Z., Czajkowska J., Olech W.: Mat. VII. Zjazdu Hydrobiol. Pol. 45, 1967.
14. Johnstone J.: Rept. Lancashire Sea-Fish Lab. 21, 20, 1913.
15. McMillen S.: Bact. Proc. 79, 34, 1960.
16. McMillen, Shirley, Kishner D. S.: Bact. Proc. 31, 1959 (cyt. wg 17).
17. Nigrelli, Ross F., Voegel H.: Zool. 48, 131, 1963.
18. Parisot T. J.: Bact. Rev. 22, 240, 1958.
19. Parisot T. J., Wood J. W.: Fish Mycobacteriosis Western Fish Disease Lab./FDL — 7, 1966.
20. Protokoły badań Zakładu Ichtopatologii WSR we Wrocławiu 1962/3.
21. Reichenbach-Klinke H. H.: Krankheiten der Aquarienfische. Alfred Kernen Verlag 1957.
22. Reichenbach-Klinke H. H.: Krankheiten der Amphibien, Gustav Fischer Verlag, 1961.
23. Reichenbach-Klinke H. H.: Krankheiten der Reptilien. Gustav Fischer Verlag, 1963.
24. Reichenbach-Klinke H. H.: Krankheiten und Schädigungen der Fische. Gustav Fischer Verlag, 1966.
25. Schäperclaus W.: Fischkrankheiten. Akademie Verlag, 1954.

Adres autora: doc. dr Zbigniew Jara, Wrocław, ul. Norwida 31.

ABDON STRYSZAK
Warszawa

II Międzynarodowy Kongres Patologii Trzody Chlewnej

(Hannover 23—26.V.1972 r.)

Kongresy poświęcone patologii trzody chlewnej są organizowane przez Międzynarodowe Towarzystwo Lekarzy Weterynaryjnych zajmujących się chorobami świń (International Pig Veterinary Society). Towarzystwo to zostało założone w 1967 r. Pierwszy Kongres odbył się w 1969 r. w Cambridge.

W Kongresie, który odbył się w Hannoverze oficjalnie brało udział 600 uczestników z 32 krajów z różnych części świata. Według nieoficjalnych danych liczba uczestników jednak znacznie przekroczyła powyższą liczbę.

Kongres obradował w 14 sekcjach problemowych: 1) schorzenia żołądka i jelit, 2) choroby pasożytnicze, 3) postępowanie w chorobach (*disease management*), 4) schorzenia narządów ruchu, 5) higiena, 6) zaburzenia sercowo-naczy-

niowe, 7) świnię jako zwierzęta laboratoryjne, 8) pasza i dodatki do paszy, 9) schorzenia układu oddechowego, 10) zaburzenia przemiany materii i jakość mięsa, 11) choroby wirusowe, 12) immunologia, 13) rozród, 14) tematyka różna.

W dniu otwarcia Kongresu zostały wygłoszone 3 wykłady programowe: 1) Agresja i absorpcja w jelicie świni — prof. Tournut, Francja, 2) Opieka nad zdrowiem i wydajnością świń w hodowli wielkostatnej — dr Goodwin, Wielka Brytania, 3) Patogeneza i epizootologia różycy świń — prof. Stryszak, Polska.

W sekcjach wygłoszono ogółem 180 doniesień, największej w sekcji pierwszej, na drugim miejscu były reprezentowane zagadnienia rozrodu, dalej w kolejności choroby pasożytnicze, schorzenia dróg oddechowych oraz zaburzenia przemiany materii. Nie sposób w krótkim sprawozdaniu omówić wszystkie chociażby tylko ciekawsze referaty. Toteż ograniczę się do zwięzłego zreferowania wiodącej problematyki Zjazdu.

W tematyce sekcji pierwszej główne miejsce zajmowały kolibakterioza, kolienterotoksemia i dyzenteria świń. Wśród czterdziestu kilku doniesień referowanych w tej sekcji na uwagę zasługują następujące: rola antygeny K88 w patogenie zapalenia jelit u prosiąt noworodków (Rutter, Jones, Anglia), występowanie kolicynogennych szczepów *E. coli* we florze jelitowej prosiat (Willinger i Treka — Austria), poziom gammaglobulin u świń zdrowych i chorych na kolibakteriozę, profilaktyka kolibakteriozy prosiat drogą szczepień ciężarnych macior (Smith — Anglia i Dam — Dania), leczenie kolibakteriozy antybiotykami (Glawischnik — Austria oraz Milic i wsp. — Jugosławia), patogeniza choroby obrzękowej (Nielsen i Clugston — Dania) i inne.

Referaty z zakresu dyzenterii odnosiły się głównie do patogeny i terapii choroby. Spośród przedstawionych doniesień należałoby odnotować badania Taylora, Hardiego — Anglia oraz Glocka, Harriasa i wsp. — USA nad rolą krętków w patogenie dyzenterii oraz nad zachowaniem się elektrolitów w przebiegu tej choroby. Sofrenovic i wsp. — Jugosławia przedstawili referat na temat flory jelitowej świń zdrowych i chorych na dyzenterię. Wśród doniesień traktujących o leczeniu dyzenterii wypadaloby wymienić prace dotyczące stosowania preparatów arsenowych. Osiągnięto dobre wyniki, zwrócono jednak uwagę na możliwość toksycznego działania wymienionych preparatów.

Wirusowemu zapaleniu żołądka i jelit (TGE) poświęconych było niewiele doniesień. Warto tu wspomnieć o badaniach Djurikovica (Jugosławia) nad działaniem dowymieniomym szczepień za pomocą inaktywowanej szczepionki przygotowanej z kultur tkankowych wirusa TGE.

Kilka doniesień dotyczyło fizjologii trawienia. Na uwagę zasługuje badanie Schulmana (Finlandia) nad wpływem odsadzenia na czynność i zmianę pH i dwunastnicy prosiat.

W sekcji poświęconej zagadnieniom rozrodu przedstawiono między innymi następujące referaty: możliwość synchronizacji rui u świń (Cerne i Schilling — NRF), endokrynologia rozwoju płciowego knura (Elsaesser i König — NRF), wpływ transportu wysoko- i niskoprosnych macior na żywotność prosiat (Giesen — NRF), przyrost wagi płodu w ostatnim okresie ciąży (Giesen i Sichel — NRF), prosie w okresie przed i poporodowym (Holub — CSRS), nasienie knura zamrażane w niskich temperaturach (Hillmann oraz Richter i Liedecke — NRF), możliwość wpływania na rozwój płciowy loch (Kather, Smidt — NRF), zapładnianie i rozwój oocytów pęcherzykowych świń (Leman i Dziuk — USA), wpływ światła na ruję i wielkość mioty (Puhac i Hrgovic — Jugosławia), patologiczne aspekty ronień u maciory (Randall — Kanada), rozpoznanie ciąży u świń za pomocą biopsji pochwy (Röver i Smidt — NRF), niektóre aspekty cyklu rujowego u maciory (Spincemaille i wsp. — Belgia), zapobieganie schorzeniom poporodowym (Varadin i Nikolic — Jugosławia), zaburzenia płodności u macior (Wrathall — Anglia), stymulacja laktacji u macior (Marsboom — Belgia).

W sekcji choroby pasożytnicze rumuńscy badacze Olteanu, M. i J. Barkan oraz T. i S. Ciocac referowali wyniki badań nad kompleksową chemioprophylaktyką polinwazji robakami. Beer (Anglia) mówił o patogenie i terapii doświadczalnej inwazji pasożyta *Trichuris suis* u młodych prosiat. Enigh (NRF) mówił o zmianach enzymatycznych i w składzie substancji mineralnych w przebiegu inwazji obłeciami, a Dey-Hazra (NRF) poruszył zagadnienie utraty białka i krwi u świń zakażonych przez *Hyostromylytus rubidus*. Henriksen (Dania) zajmował się diagnozą świerzbu u świń, a Keller (Szwajcaria) zwalczaniem tej choroby. Wiele doniesień dotyczyło prób leczenia chorób pasożytniczych różnymi preparatami.

W sekcji zajmującej się chorobami układu oddechowego przedstawiono niewiele referatów. Do ciekawszych należały doniesienia autorów szwajcarskich Höni'ego i Scholl'a oraz Nicoleta odnoszące się do zakaźnego zapalenia płuc i oplucnej wywołanego przez

Haemophilus parahaemoliticus, austriackich badaczy Schöllera i Glawischnika dotyczące zapobiegania enzootycznemu odoskrzelowemu zapaleniu płuc za pomocą Tylanu oraz Schimmelpfenniga (NRF) nad rolą *Pasteurella multocida* w patogenie zanikowego zapalenia nosa.

Tematyka pozostałych sekcji była mniej licznie reprezentowana w referatach zgłoszonych na Zjazd. Warto tu odnotować zagadnienie dodatków do paszy, zajmowano się głównie preparatami miedziowymi w aspekcie przyspieszenia wzrostu i poprawienia plenności świń. Stosunkowo wiele uwagi poświęcono schorzeniom stawów i kości oraz syndromowi stresu. W tematyce sekcji siódmej obok doniesień dotyczących świń wolnych od zarazków (spf) i tzw. miniaturowej świni getynckiej należałoby wspomnieć o kilku referatach zgłoszonych przez pracowników Akademii Medycznej w Hannoverze obejmujących wyniki różnokierunkowych badań czynności życiowych świń, którym przeszczepiono wątrobę. Warto też zrelacjonować wyniki badań Both'a (NRF) dotyczących macior trzymanych na uwięzi (Anbindestall). Obserwowano u nich osłabienie objawów rujowych i obniżenie plenności; stwierdzono stałe obniżenie ciepłoty ciała o 1°C, zdaniem autora wskazuje to na osłabienie funkcji życiowych organizmu.

W ramach Kongresu odbyło się 6 sympozjów na następujące tematy: 1) oczyszczanie i dezynfekcja chlewów, 2) etologia świń, 3) mykoplasmy, 4) program hybrydyzacji, 5) dokształcanie w zakresie patologii trzody chlewnej, 6) metabolizm mięśniowy, jakość mięsa, stress, oraz kilka krótkich kursów dokształcających, demonstracji klinicznych i anatomopatologicznych, pokazy filmów oraz dwie wycieczki do ośrodków hodowli i tuczu świń.

Bogaty i ciekawy program towarzyski stworzył dobre warunki odbocznku i okazję do nawiązania bliższych kontaktów z uczestnikami Kongresu. Warto także odnotować, że organizatorzy Kongresu przewidzieli dwa miejsca dla Polaków w przewodnich sekcji problemowych (doc. dr Tomicki, dr K. Dziąba).

W sumie Kongres można ocenić jako interesująca i pożyteczna impreza naukowa, która stworzyła okazję do zapoznania się z aktualną problematyką badawczą w zakresie chorób świń.

Kongres wybrał dwu członków honorowych Towarzystwa: dr Storie-Pugh z Cambridge i prof. dr W. Schulzego z Hannoveru.

Adres autora: prof. dr Abdon Stryszak, Warszawa, Plac Konstytucji 6 m. 1.

CESEY H. W., TULLOCH G. S., ANDERSON R. A.: Zapobieganie i leczenie zakażeń tegoryjcem u psów przy pomocy styrylpirydyny i dietylkarbamazyny. (Prevention and treatment of canine hookworm disease with styrylpyridinum and diethylcarbamazine). J. Am. vet. med. Ass., 159, 1003—1007, 1971 (7).

Przebadano w warunkach terenowych na psach skuteczność chlorowodoru styrylpirydyny i dietylkarbamazyny w leczeniu i zapobieganiu zarażeniom *Ancylostoma caninum*. Badania przeprowadzono zarówno na psach zakażonych naturalnie jak również na psach zakażonych sztucznie larwami tego pasożyta. Lekki podawano codziennie jako dodatek do pokarmu w ilościach 2,2—27,5 mg styrylpirydyny/kg wagi ciała lub 0,9—11,0 mg dietylkarbamazyny/kg wagi ciała. Stwierdzono, że oba leki zapobiegały bardzo skutecznie zakażeniu *A. caninum* oraz eliminowały zupełnie lub w bardzo dużym odsetku ilość pasożytów w organizmie po 7 dniowym stosowaniu. Minimalna dawka terapeutyczna dla styrylpirydyny wynosiła 6,6 mg/kg wagi ciała, dla dietylkarbamazyny 2,6 mg/kg wagi ciała. Lekki nie wywierały działania ubocznego i były chętnie przyjmowane przez psy nawet przez okres 4 miesięcy. Autorzy nie przebadali jednakże wpływu obu preparatów na organizm samic ciężarnych oraz ich wpływ na rozwijające się płody.

z.